

Acta de la sessió informativa del Pla d'Usos de l'Eixample

Dia: dijous, 21 de juliol de 2022

Hora: 18.00 h

Lloc: Sala de Plens de la Seu del Districte de l'Eixample, C. Aragó, 311

Persones assistents: 53

Assistents:

En representació d'entitats i negocis:

1. Ass. Arquitectes Eixample
2. Associació de discapacitats visuals de Catalunya b1+b2+b3
3. Associació del Passeig de Gràcia
4. AVV Dreta Eixample
5. AVVEE, vocalia d'Urbanisme
6. AVV Eixample
7. COAC
8. COREIXAMPLE
9. Eix Sagrada Família i Barcelona Oberta
10. Eixample Respira
11. Gaudí Shopping
12. Gremi del Motor
13. Gremi de Tallers de Reparació d'Automòbils de Barcelona
14. Pepa Paper Design (Sargom Associats SL)
15. Sant Antoni Comerç
16. SOS Enric Granados
17. VALENTS
18. Wolter SA
19. Wum

En representació dels grups municipals:

20. Albert Cerrillo, Conseller de Junts per Catalunya
21. Gabriel Morcillo, Conseller de Junts per Catalunya
22. Isabel Pallejà, Consellera del PSC

En representació municipal:

23. Janet Sanz, Segona Tinenta d'Alcaldia
24. Pau González, Regidor del Districte de l'Eixample
25. Laia Grau, Gerent d'Urbanisme
26. Jordi Matas, Conseller Tècnic Districte de l'Eixample
27. Felipe Barranco, Direcció de Comerç, Restauració i Consum
28. Roger Clot, Gerència d'Urbanisme
29. Josep Alió, Direcció de Serveis de Planejament
30. Marta Triquell, Direcció de Serveis de Planejament
31. Elisenda Capera, Direcció de Serveis de Llicències i Espai Públic del Districte de l'Eixample.
32. Gerard Lillo, Departament de Participació de la Gerència d'Ecologia Urbana
33. Anna Sánchez, Departament de Participació de la Gerència d'Ecologia Urbana

Ordre del dia

1. Benvinguda institucional
2. Explicació del Pla d'Usos aprovat inicialment: objectius i abast
3. Torn obert de paraules

1. Benvinguda institucional

La segona tinenta d'alcaldia, **Janet Sanz**, dóna la benvinguda i obre la sessió presentant la proposta del Pla d'Usos de l'Eixample.

Explica que anteriorment hi ha hagut altres trobades puntuals i algun grup de treball en un primer debat entre veïnat, associacions i administració. També es obrir un període d'exposició pública del document de Pla aprovat inicialment, període de presentació d'al·legacions que va ser ampliat per tal de poder acollir més propostes. Amb aquesta sessió es pretén fer una explicació més concreta dels objectius que busca el Pla. A partir de la tardor es convocarà una altra vegada a la ciutadania per aprofundir en el debat.

Explica que moltes zones de Barcelona pateixen gentrificació i fa temps que s'ha detectat que no només afecta l'habitatge, sinó que també ho fa al comerç. La màxima voluntat del Pla d'Usos és garantir la continuïtat dels usos i la protecció de la vida de barri i el comerç de tota la vida, qualitats imprescindibles que donen identitat al barri i al Districte.

La suspensió de llicències és una eina que permet poder tenir una foto fixa del comerç actual. L'objectiu és que la suspensió de llicències duri el mínim possible, per tant s'intentarà que el procés no duri més enllà del març del 2023. Aquestes suspensions serveixen per poder establir una sèrie de normes que evitin dinàmiques especulatives que han aterrat a la ciutat i podrien substituir l'activitat actual.

El Pla s'aplicarà a tot el districte de l'Eixample. Fins ara s'ha treballat a molts barris per separat on hi havia hagut una substitució del comerç, en la majoria de casos per establiments de restauració i botigues de conveniència. Posa com a exemple el carrer d'Enric Granados, que va patir els efectes d'una no-regulació. Cal evitar que aquesta situació es repeteixi en altres parts del districte, especialment ara que s'inicien obres dels eixos verds de l'Eixample, ja que els llocs on es fan projectes de pacificació acostumen a patir més aquests efectes.

La proposta és que s'estengui a tot el districte el model que s'ha aplicat al carrer Girona, on s'han establert límits per evitar aquesta substitució. Als indrets on ja ha passat, per ara, no es revertirà, perquè caldria un procés de tancament d'activitats i expropiació pel qual l'Ajuntament no disposa de recursos avui en dia. Remarca que el cas del carrer Girona ha mostrat que, amb la regulació, encara hi ha marge de creixement de l'activitat econòmica, fins i tot aquella que entra dins dels establiments regulats.

L'objectiu del procés és compartir dades per treure'n una informació que permeti veure què és el que es vol per al districte de l'Eixample. És important establir normes que determinin la identitat homogènia i alhora diversa del districte. Per fer això, cal mantenir activitats que garanteixin un equilibri, un ordre, una bona convivència i que es pugui desenvolupar una vida de barri.

Pren la paraula **Pau González**, regidor del districte de l'Eixample, per expressar que, des del districte, és imprescindible preservar la riquesa de l'Eixample, també per la ciutat. Cal buscar

punts d'equilibri en l'activitat econòmica per garantir la vida del barri i evitar monocultius que trenquin aquest equilibri.

Repeteix que la voluntat és aplicar-ho a tot el districte perquè, quan s'ha regulat per zones, encara que siguin àmplies, als límits sempre es genera l'efecte frontera. També explica que les dades mostren que la regulació no és un fre a l'activitat econòmica, sinó que allà on s'ha aplicat ha seguit creixent, i que s'ha aconseguit gràcies a la participació veïnal.

2. Explicació del Pla d'Usos aprovat inicialment: objectius i abast

Pren la paraula la gerent d'urbanisme, **Laia Grau**, i explica, a través d'una presentació, com es farà factible aquesta regulació i distribució.

En primer lloc presenta l'àmbit on s'aplica el Pla d'Usos i mostra alguns plans localitzats que garanteixen la diversitat d'activitats econòmiques als barris: Sant Antoni (2018), Paral·lel (2019) i Girona (2020).

Continua la presentació parlant dels objectius i l'abast del Pla. S'han fet anàlisis de totes les activitats que tenen lloc a l'Eixample i s'han vist resultats com ara que la restauració és més elevada que a la resta de la ciutat, fet que avala la necessitat de redistribuir.

Per fer aquesta regulació s'han marcat tres tipus d'activitats, les que tenen més impacte 1) activitats de concurrència pública com la restauració o les activitats musicals, 2) establiments alimentaris i 3) establiments vinculats a l'activitat turística. El Pla regula el nombre màxim d'establiments que hi podrà haver i la distància entre locals del mateix tipus amb un sistema radial segons l'impacte que tinguin.

A continuació fa un repàs de les al·legacions recollides. Explica que hi ha dues tendències molt marcades, aquelles que demanen més regulació i restricció i aquelles que demanen més laxitud segons les tipologies. Dins les dues tendències apareixen temes recurrents com ara la separació entre reparació i venda de motos i bicis, una diversificació del pla segons les necessitats de cada zona, regular segons l'aplicació dels nous eixos verds o fer una excepció amb els supermercats, així com s'ha fet amb els mercats. Per acabar, explica que el Pla està plantejat de tal manera que es pugui revisar a mesura que es va implementant i detectant-ne les virtuts i mancances.

Podeu trobar la presentació en aquest enllaç:

https://ajbcn-decidim-barcelona.s3.amazonaws.com/decidim-barcelona/uploads/decidim/attachment/file/14758/Sessi%C3%B3_presentaci%C3%B3_Pla_Usos_Eixample_20220721.pdf

3. Torn obert de paraules

Durant un primer torn obert de paraules les persones assistents fan les següents aportacions:

Cristina Català, de SOS Enric Granados, pregunta que què passarà amb el carrer Enric Granados, si es dona per perdut, si s'aplicarà la norma a mesura que hi hagi traspassos dels locals de restauració existents o si l'Ajuntament té alguna altra proposta.

Xavier Riu, exposa que en reunions anteriors ha sortit la proposta d'aplicar la normativa si un local fa molt de temps que està tancat, per anar regularitzant. Per altra banda, demana que es puguin fer al·legacions sobre el Pla sencer, fins ara només es poden fer al·legacions sobre textos concrets.

Antoni Tomàs, veí propietari d'un local comercial, defensa que el seu cas particular i el de molts altres propietaris no és el mateix que el d'un fons inversor. En el seu cas manté bona relació amb els llogaters i no pretén augmentar el lloguer per especular. Exposar que aplicar la mateixa norma que als fons d'inversió repercuteix als petits propietaris. Sobre els locals que estan a la Ronda Sant Antoni, proposa que es revisi el Pla en aquesta zona perquè, per la seva configuració urbanística i el fet que les illes són triangulars, no pot complir els radis que es volen aplicar a la resta de l'Eixample. També demana que es revisi el Pla d'Usos que es va aplicar en aquesta zona fa quatre anys, perquè no es té constància de cap avaluació.

Pel que fa a la regulació dels comerços, demana que es doni una resposta més àgil o que existeixi un espai de consulta per saber si una activitat pot ser exercida en cadascun dels locals.

Per altra banda, comenta que al carrer Aribau, per exemple, sempre hi ha hagut molta restauració històricament, i que, agafant aquest cas, caldria estudiar l'increment històric de l'activitat de cada zona afectada.

Luca Telloli, d'Eixample Respira, felicita que hi hagi aquesta iniciativa per evitar monocultius, però comenta que és un Pla que hauria de respondre a una pregunta més àmplia: quina ciutat volem?. En representació del seu col·lectiu proposa que s'ha d'arribar a la ciutat dels 15 minuts. L'Eixample gairebé ho ofereix avui en dia, però cal plantejar-se alguns dels usos actuals i el paper que tenen en aquesta part de la ciutat: concessionaris de cotxes, tallers de motos que ocupen voreres i altres botigues que generen molt de trànsit, convertint els carrers en autopistes urbanes. Exposar que no són comerços per a la vida diària, en altres ciutats se situarien en polígons i demana si s'ha plantejat traslladar-les a altres zones menys cèntriques, ja que en Pla no es menciona aquest tipus d'establiments.

Ramon Casas, del Gremi de Tallers de Reparació d'Automòbils de Barcelona, respon breument al comentari anterior que els tallers i les botigues de venda de vehicles hi són perquè el veïnat té aquesta necessitat, també són comerç de proximitat. A continuació pregunta que, tot i que a les botigues actuals no se'ls aplicarà la regulació, què passarà en cas de traspàs?

Josefa Balduque, de la Comissió de seguiment del Barri de la Font de la Guatlla – Magòria, pregunta si també es plantejarà fer aquest Pla d'Usos al Districte de Sants- Montjuïc.

Oriol Agulló, de l'Eix Sagrada Família i Barcelona Oberta, demana quin curs tindran les al·legacions que s'han presentat fins ara. Ja ha acabat el període i caldria saber el calendari i les properes passes.

Les responsables municipals responen algunes qüestions del primer torn de paraules:

Pel que fa al carrer Enric Granados, **Janet Sanz** respon que la solució actual és perseguir l'incompliment de la legalitat que hi ha avui en dia, i s'hi està treballant amb intensitat. S'ha posat un límit de creixement, si bé a Enric Granados s'estudiarà quines opcions hi ha per revertir els efectes negatius que pateix.

Pel que fa als traspassos, comenta que avui en dia no estan regulats pel Pla d'Usos, però que si es canviés la normativa es podria aconseguir una opció de millora en casos concrets que ho necessitin.

Sobre els petits propietaris, reconeix que molts fan una bona feina i que per això s'han motivat proteccions a comerços emblemàtics.

Pel que fa al funcionament dels llocs on s'ha aplicat un Pla, com ara Sant Antoni o el carrer Girona, comenta que les dades hi són, el comerç ha crescut fins i tot amb la regulació i que, si es demana, es podria fer una sessió específica per parlar-ne. En el cas concret de Sant Antoni, es mostra d'acord en què cal veure la idiosincràsia de cada carrer i cal decidir què es voldrà que esdevingui la Ronda ara que es traurà la llosa de formigó.

Quant al calendari del procés, hi haurà més debat entre setembre i octubre del 2022 i una sessió de retorn amb el màxim detall on s'explicarà, també, què s'ha decidit incorporar al Pla.

Per acabar, explica que a Sants-Montjuïc encara no s'ha rebut una petició del Districte, però que si es demana, es pot plantejar fer-hi un Pla d'Usos.

Pau González explica que la suspensió de llicències es va fer a Enric Granados precisament per frenar el problema actual. Fins ara s'han pogut inventar estratègies noves, com ara retirar les terrasses COVID del carrer Aribau, Enric Granados, Passeig de Sant Joan o Parlament, zones molt saturades. Exposa que poden comptar que se seguirà treballant en estratègies per revertir algunes situacions indesitjades explorant creació de noves eines i normatives que tinguin a l'abast.

Laia Grau respon, pel que fa a la qüestió de les activitats que es poden exercir, que es poden demanar certificats urbanístics. Actualment, s'està desenvolupant un software que ho pugui fer immediatament, per saber si alguna activitat es pot situar o no en una zona determinada.

Pel que fa als traspassos, explica que les llicències són indefinides, però si l'activitat tanca, allà no es podrà tornar a posar aquella activitat si no ho permet el Pla.

Es dóna pas a un segon torn obert de paraules, en el qual les persones assistents fan les següents aportacions:

Rosa Janer, de SOS Enric Granados, exposa que les taules COVID encara hi són i pregunta quan es trauran.

Joan Blancafort, del Gremi del Motor, exposa que si hi ha tants negocis al centre és perquè donen un servei. Explica que a Barcelona és difícil trobar una localització alternativa on ubicar-los avui en dia i que, a més, generaria molta més mobilitat. Per altra banda, comenta que l'afectació a l'automoció està plantejada de manera genèrica i que l'activitat de venda i postvenda estan molt relacionades.

Imma Barbal, de l'Ass. Arquitectes Eixample, exposa que cal estendre la visió a tota la ciutat de Barcelona, que donaria, a més, contrapunts interessants per al plantejament del Pla. Cal un equilibri en tot el territori per dessaturar alguns sectors. Per altra banda comenta que cal veure què passa a l'espai públic (voreres ocupades per activitats impeding passos de vianants) i proposa crear una eina que permeti que, si en alguns casos no es pot actuar en l'activitat del local, que es pugui fer a través de l'actuació a l'espai públic.

Proposa, també, treballar amb les peces en planta baixa en conjunt amb ens privats per tal de generar oportunitats d'espai públic, sobretot als interiors d'illa.

Jaume Artigues, de l'AVV Dreta Eixample, fa un balanç positiu de l'actuació que s'ha fet al carrer Girona, però demana que es comparteixin les dades. Apunta que es vol arribar a un equilibri de l'activitat de la ciutat parlant només de la planta baixa i que caldria ampliar aquesta visió. Considera que el comerç depèn molt de l'habitatge, de la demanda de les persones que hi viuen, i que, si no es regula l'habitatge o l'activitat que es fa en altres plantes que no són la planta baixa (oficines, habitatge de luxe, turístic, temporal) que no tenen vincle amb el comerç, no es podrà garantir un bon funcionament. Per altra banda, exposa que els horaris depenent de quina activitat, són molestos a trams de carrer amplis i que calen estratègies per regular el conflicte amb el veïnat, ja que és una zona bàsicament residencial.

Xavi Llobet, de COREIXAMPLE, demana si el Pla s'aplicarà a tot arreu de la mateixa manera o si s'adaptarà a la diversitat de cada zona del districte. També comenta que el monocultiu, de vegades, genera comerç de proximitat (sabateries del carrer Pelai, còmics al Passeig de Sant Joan), amb concentracions d'activitats interessants per a les persones que hi van a comprar.

Natalia Mas, dels Encants Nous Eix Comercial, comenta que hi ha unes galeries que tenen comerç de proximitat i que estan afectades perquè la normativa diu que no es pot accedir al comerç si és a través d'habitatge, que és el seu cas. Cal mirar molt concretament cada cas perquè en el seu cas, tenen locals molt grans que no s'ompliran amb determinades activitats, i posa en qüestió algunes activitats classificades com a perjudicials per al veïnat, per exemple, els gimnasos.

Rosa Maria Galimany, de l'Ass. Arquitectes Eixample, posa de manifest que no s'ha tingut en compte la venda de material de construcció, que té uns horaris de càrrega i descàrrega en què ocupen l'espai públic amb moltes franges diferents.

Els responsables municipals responen a les qüestions del segon torn de paraules:

Pau González torna a remarcar que és imprescindible que el Pla sigui aplicat a tot el districte. En tot cas, els casos concrets es poden treballar en el marc de tot aquest procés de participació.

Pel que fa als gimnasos, alguns no han generat mai molèstia, però alguns que s'han implementat darrerament sí que n'han generat als edificis on estan localitzats. Estan disposats a parlar-ne més concretament, de la mateixa manera que de les galeries. Tal i com als mercats no s'aplica la regulació, es mirarà de resoldre i revisar allò que des d'un inici no s'ha detectat prou bé.

Pel que fa al monocultiu, no s'estan regulant les activitats que s'han posat d'exemple, sinó les activitats que generen externalitats (acumulació de persones, molt moviment de càrrega i descàrrega, interferència en el funcionament del carrer). En el cas concret del gremi del motor, hi ha algunes activitats que generen distorsió a l'entorn degut a l'ocupació de l'espai públic (reparació de motos, lloguer de bicis). Es determinarà cada cas segons les mides dels locals, si poden acollir l'activitat sense distorsionar l'entorn o generar externalitats.

Quant a les oportunitats en planta baixa, es mostra d'acord amb què, des de l'Ajuntament únicament, no es podrà restaurar el projecte Cerdà, sinó que s'han de trobar conjuncions amb altres agents.

Pel que fa a les taules COVID, s'espera que, en el moment en què l'Ajuntament demani que es retirin, es faci. Si no passés, hi haurà un pla d'inspeccions i sancions per garantir el compliment i restablir l'estat inicial, i seran contundents.

Explica, també, s'intentaran incloure activitats que no són tan genèriques dins d'altres grups i que, si són casos concrets, s'aplicarà segons convingui en cada cas.

Finalment, convida a les persones assistents a participar en properes trobades i es tanca la sessió a les 19:40 h.